

Як зрозуміти, коли дитина готова до школи

Батьки вирішують, віддавати сина або доньку на навчання в 6 років чи почекати до семи. Адже це — не питання зручності. Що як дитина ще не здатна витримувати шкільне навантаження? Чи варто швидше скористатися гарантованим місцем у школі, чи краще орієнтуватися на ступінь зрілості майбутнього першокласника?

Перше, з чим доведеться змиритися батькам: знання — це важливо, але вони не є показником зрілості дитини. Річ, переважно, у фізіології: у якому стані організм дитини, зокрема нервова система.

За статистикою, лише половина 6-річних дітей має достатній показник шкільної готовності. Якщо ж дитина піде до школи раніше, ніж дозріє до цього, то не продемонструє весь потенціал. В учня може сформуватися репутація непосидючого, нетямущого, до нього ставитимуться упереджено. Або ж він сам звикне до навчальних невдач, тож бажання вчитися зникне.

Які показники шкільної готовності до НУШ?

1. Зріла гра.

Дитина не просто маніпулює іграшками, а розподіляє ролі, вигадує сюжет, у неї добре розвинена уява. Спробуйте додати нові обставини у звичну гру. Наскільки охоче дитина сприйме новий поворот сюжету? Чи здатна вона самостійно розвивати ідею, чи вигадує цікаві деталі?

Звичайна настільна гра «бродилка», у якій потрібно по черзі кидати кубик та пересувати фішки, теж може показати, чи стабілізувалася нервова система дитини. Якщо малюк може спокійно чекати своєї черги та приймає поразку без істерик, — перед вами потенційний першачок.

2. Фізіологічна зрілість.

Філіппінський тест — один з головних критеріїв «шкільної зрілості». Він показує, чи був у дитини «стрибок зростання», який полягає в істотному подовженні рук і ніг. Потрібно попросити сина чи доньку доторкнутися правою рукою до лівого вуха, провівши руку над головою. Результат досить точно відображає ступінь зрілості організму.

Другий тест — на координацію рухів. Дитині треба одночасно правою рукою погладити себе по голові, а лівою — поплескати по животу. Фізіологічна зрілість — важлива, і цей показник не обдуриш. Організм повинен бути готовий витримувати певні розумові та фізичні навантаження. А якщо цього ще немає, дитині доведеться в школі працювати на межі перевтоми.

3. Опосередковані пам'ять та увага.

Чи здатна дитина керувати пам'яттю та увагою? Чи може вона вивчити віршик не мимоволі, а цілеспрямовано? Або утримувати увагу на одному предметі? Від того, як повноцінно починають працювати лобові ділянки кори головного мозку, ці процеси стають опосередкованими, виборчими, довільними. Розвивається логічна пам'ять.

4. Абстрактне мислення.

В активній мові дитини має з'явитися чимало узагальнюючих слів, а також підрядні речення. Формується словесно-логічне мислення замість наочно-схематичного. Найпростіший приклад: майбутній першокласник може вже про щось розмірковувати, щось порівнювати, узагальнювати, не маючи цих об'єктів у полі зору.

5. Самообслуговування.

Якщо дитина не навчена самостійно їсти чи одягатися, у школі ці проблеми створюватимуть додатковий стрес. До того ж, прагнення до самостійності, автономії свідчить про те, що малюк налаштований дещо відокремитися від батьків. Він принаймні не почуватиметься без них у класі безпорадним та не проситиметься додому.

Отже, без базових навичок самообслуговування краще почекати зі школою. Але не треба цей пункт перебільшувати.

6. Комунікаційні навички.

Якщо дитина не вміє знайомитися, гратися і вливатися в нові колективи, варто ще до школи навчити її цього. Майбутній першокласник має вміти просити про допомогу і пояснювати свої потреби. Також важливе вміння слухати і не перебивати. Наприклад, якщо дитина здатна мінімум 20 хвилин захоплено дивитися та слухати виставу, розповідь, виступ, вона готова до сприйняття інформації на уроках.

7. Криза.

Як не дивно, її початок — це позитивна ознака. Раніше цю кризу називали «семи років», але нині вона настає і в шість. Криза розвивається не через те, що дитина йде до школи і набуває нового статусу. Навпаки, ще до школи свідчить про готовність навчатися, бо є бажанням нового статусу. Може йти фоном негативізм, упертість, але це лише побічні ефекти того, що дитину більше не влаштовує статус малюка. Вона хоче займати те саме місце, що й дорослі, знати про світ так само багато, стати фізично досконалою.